

Євгенія Кіртока

студентка 3 курсу спеціальності 051 «Економіка»

Науковий керівник: **Н. О. Дугієнко,**

канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародної економіки,

природних ресурсів і економіки міжнародного туризму,

Запорізький національний університет,

м. Запоріжжя

ПРОБЛЕМИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ АПК В УКРАЇНІ

Світові тенденції ведення землеробства починаються зазвичай з аналізу ґрунту. На сьогодні описові дані щодо якості українських ґрунтів не є доступними. Картографічні дослідження українських земельних ділянок датуються 50-60-ми роками минулого століття, та лише окремі великі агрохолдинги мають змогу проведення аналізу та картографування територій. Разом з тим бонітування (порівняльна оцінка якості) ґрунтів було виконано ще в 1993 році. Підготовчий етап ери діджиталізації сфери сільського господарства в Україні має незадовільний стан на рівні держави загалом.

Згідно із наявними ступенями діджиталізації агробізнесу «Індустрія 4.0» [1] цифрові технології впроваджуються у виробничий процес лише починаючи з компаній третього рівня та вище, а саме з компаній-спеціалістів. В той час як другий рівень – компанія-початківець лише усвідомлює свою потребу в реорганізації виробничого циклу.

Серед методів діджиталізації, які вже впроваджуються в виробництво на рівні управління процесами слід зазначити такі як платформа Сторіо – моніторинг стану посівів, ведення обліку показників, відстеження техніки у реальному часі.

Якщо ж враховувати усі етапи діяльності підприємств, то серед засобів діджиталізації можна зазначити: точне землеробство (пошук підходу до обробки окремих ділянок земель), GPS-моніторинг та навігація, біоінженерія, технології blockchain, bigdata.

Проте в Україні є вагомі перешкоди на шляху запровадження діджиталізації як на мікрорівні, так й на макро-. Серед таких [2]:

- високий середній вік агрономів, що не дає мотивів вивчати нові технології та використовувати новітні гаджети на роботі у полі;

- нестача обізнаності аграріїв. Наприклад, концепцію інтернету речей (*internet of things, IoT*), серед якої моніторинг посівів, вологості тощо в реальному часі, використовують лише 2% постачальників, а 51% і зовсім не знають про такі можливості для підприємств;

- відсутність єдиного продукту, який би задовольняв потреби фірм АПК;

- відсутність надійної та швидкої мережі інтернет-покриття по усій Україні;

- відсутність тяги самих виробників до перетворень у виробництві, оскільки поки що є можливість отримувати надприбутки від природної врожайності ґрунтів.

Щодо досвіду інших держав, то наші сусіди – країни Європи та Центральної Азії, в напрямку діджиталізації АПК створюють електронне сільське господарство. Ця система передбачає використання інформаційно-комунікаційних технологій та розроблення новаторських методів в умовах сільської місцевості. Практичне використання передбачається в економії витрат на аграрну сферу, створення єдиної системи, що забезпечуватиме ринкову інтеграцію усіх галузей економіки, планування та прогнозування результатів врожаю за рахунок використання географічної інформаційної системи та агрометеорологічних технологій [3].

За даними компанії Agritech [4], інновації та високі технології у використанні є лише у 10% компаній у сфері АПК. Разом з тим понад 70% найменувань аграрної продукції є на торгах світових бірж. В Україні нараховується близько 70 agritech-стартапів. Міжнародні розробники беруть участь у впровадженні інноваційних рішень для сектору сільського господарства. Україна є ідеальним місцем для інновацій в агросфері.

Підприємствам сфери сільського господарства у наш час треба впроваджувати високі технології у виробництво. Сучасний світ стає наукомістким. Саме завдяки діджиталізації з'являється можливість отримувати конкурентні переваги на світовому ринку, вдало планувати та контролювати вирощування

сільськогосподарських культур, знижувати загальні витрати та забезпечувати інвестиційну привабливість галузі. Проте залишається проблема неспроможності впровадження даних заходів у всіх підприємствах разом. Малі фірми через брак фінансових коштів зможуть вийти на якісно вищий рівень, як європейські фермери, лише за коректної державної підтримки аграрної сфери.

Список використаних джерел

1. Слободяник А. М., Плотник П. А., Зазимко С. А. Проблема впровадження сучасного управління агрохолдингом в умовах діджиталізації. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7808> (дата звернення: 21.05.2020). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.4.83
2. Кирилов Ю., Стукан Т. Інноваційне забезпечення аграрних підприємств в умовах розвитку цифрового сільського господарства. *Сучасна наука: стан та перспективи розвитку*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених з нагоди Дня науки. 2019. 170 с.
3. Коровій Я. Оцінювання прогресу запровадження інновацій у сільському господарстві задля сталого розвитку регіону Європи і Центральної Азії. *Галицький економічний вісник*. ТНТУ, 2019. Том 59. № 4. С. 112–121. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/29527>
4. Agritech Ukraine Guide: огляд українського agritech ринку. URL: <https://inventure.com.ua/analytics/investments/agritech-ukraine-guide-obzor-ukrainskogo-agritech-rynka>